

Svetový deň duševného zdravia

Tlačová správa, 09. október 2015 – **Dňa 10. októbra si každoročne pripomíname Svetový deň duševného zdravia. Témou pre rok je "Dôstojný život pre ľudí s duševnými poruchami", voľne preložené z anglického originálu "Dignity in Mental Health". Tohtoročným cieľom Svetovej zdravotníckej organizácie je zvýšenie povedomia o možnostiach, ktoré zabezpečia dôstojný život pre ľudí, ktorí trpia na niektorú z duševných porúch vďaka profesionálne vyškoleným zdravotníkom, začlenenie pacientov do procesu rozhodovania a verejných informačných kampaní.**

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) aj v tomto roku vydáva každoročný štatistický prehľad *[Psychiatrická starostlivosť v SR](#)*, v ktorom sú spracované údaje za ambulatnú a ústavnú psychiatrickú starostlivosť. V psychiatrickej ambulantnej liečbe bolo v uplynulom roku spolu vyšetrených 382 665 osôb (57,2 % žien), čo predstavuje nárast o 2,5% oproti predchádzajúcemu roku. **Prvýkrát v živote bola psychická porucha diagnostikovaná 64 365 osobám, čo je o 8,9% viac ako v roku 2013.** Najčastejšou príčinou ambulantnej liečby boli afektívne poruchy (26,5% vyšetrených osôb) a neurotické, stresom podmienené a somatoformné poruchy (21,4%) s prevahou žien v oboch skupinách ochorení, a to s podielom 69% a 66%.

Najvyšší počet osôb s novozistenou psychickou poruchou v prepočte na 10 000 obyvateľov kraja bol v ambulanciách Košického (145,9), Bratislavského (145,8) a Trenčianskeho kraja (137,8). Naopak, najmenej nových pacientov vykázali ambulance Nitrianskeho (84,6) a Trnavského kraja (87,6).

S podozrením na ohrozenie násilím bolo v psychiatrických ambulanciách vyšetrených 1 033 osôb (348 mužov a 685 žien), čo je oproti roku 2013 nárast o 249 osôb. Vo vekovej skupine do 18 rokov to bolo 105 prípadov.

Podľa štatistík NCZI, počet hospitalizácií v psychiatrických ústavných zariadeniach stále stúpa. Oproti roku 2013 ich bolo o 405 viac a oproti roku 2005 je to až o 5 280 hospitalizácií viac. V roku 2014 sa ich celkový počet vyšplhal na 44 010. Najčastejšou príčinou prijatia do ústavnej psychiatrickej liečby bola porucha psychiky a správania zapríčinená užitím alkoholu (26% z celkového počtu hospitalizácií). Pacienti liečení na schizofréniu, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi sa podieľali 20%-ami na všetkých hospitalizáciách a tvorili tak druhú najčastejšiu príčinu prijatia do ústavnej psychiatrickej liečby.

Počet hospitalizácií u detí do 14 rokov bol 1 274 (821 chlapcov a 453 dievčat). Poruchy správania a emočné poruchy tvorili viac ako 50% zo všetkých hospitalizácií detí. Nasledovali neurotické, stresom podmienené a somatoformné poruchy (13,6%) a 12,8% prípadov tvorili prípady duševnej zaostalosti.

Kontakt:

Peter Bubla
Komunikačný odbor
Ministerstvo zdravotníctva SR

Telefón:

02/59373116
0918 709 790

E-mail:

peter.bubla@health.gov.sk
www.health.gov.sk
www.nczisk.sk

Z celkového počtu 44 010 hospitalizácií bolo 16 129 pacientov prijatých do ústavnej psychiatrickej liečby vôbec prvýkrát v živote a počet opakovaných prijatí dosiahol 10 435 v sledovanom roku. Podľa pracovného stavu boli najčastejšie prijatí do ústavnej psychiatrickej liečby u mužov – nezamestnaní (8 261) a u žien – invalidné dôchodkyne (5 328).

Najvyšší počet hospitalizácií podľa trvalého bydliska pacienta bol v Košickom (9 291) a Prešovskom (6 439) kraji a naopak najmenej v Trnavskom kraji (3 569).

Globálne trpí duševnými poruchami asi 450-miliónov ľudí a Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) predpokladá, že jeden zo štyroch ľudí na svete bude trpieť mentálnymi alebo neurologickými poruchami v určitom bode ich života. Táto nelichotivá štatistika tak celosvetovo umiestňuje duševné poruchy na štvrté miesto chorobnosti a invalidity. Podľa najnovších štatistík v krajinách Európskej únie (EÚ) až 38,2% (skoro 165-miliónov ľudí) zažilo aspoň jednu z radu duševných porúch v minulom roku. Medzi najčastejšími diagnózami boli poruchy úzkosti (14,0%), nespavosť (7,0%), depresia (6,9%), a somatoformné poruchy (6,3%). Závislosť od alkoholu a drog, porucha pozornosti s hyperaktivitou ADHD a demencia boli tiež rozšírené.

Odhady vo vekovej kategórii nad 60 rokov hovoria, že približne 15% ľudí vo veku nad 60 rokov trpí nejakou duševnou poruchou. Napríklad demencia, ktorou trpia hlavne starší ľudia, postihuje až 35,6-milióna ľudí celosvetovo. Podľa predpovedí celkový počet ľudí s demenciou sa každých 20 rokov zdvojnásobí: na 65,7 milióna v roku 2030 a na 115,4 milióna v roku 2050.

Liečba duševných porúch je dostupná, avšak podľa štúdií takmer dve tretiny ľudí s týmito ochoreniami nikdy nevyhľadajú lekársku pomoc, a to najmä pre obavy z možnej diskriminácie alebo hanbe aj napriek vynikajúcim prognózam liečby. Napríklad viac ako 80% ľudí so schizofréniou môže byť bez relapsov na konci jedného roka liečby a až 60% ľudí s depresiou sa môže zotaviť pri správnej kombinácii antidepresív a psychoterapie.

Heslo tohtoročného medzinárodného dňa duševného zdravia nás vyzýva, aby sme sa k ľuďom s duševnými poruchami správali s rešpektom, brali do úvahy ich osobné záujmy, potreby a ciele a snažili sa im dopomôcť k plnohodnotnému životu v dôstojnosti.

Kontakt:

Peter Bubla
Komunikačný odbor
Ministerstvo zdravotníctva SR

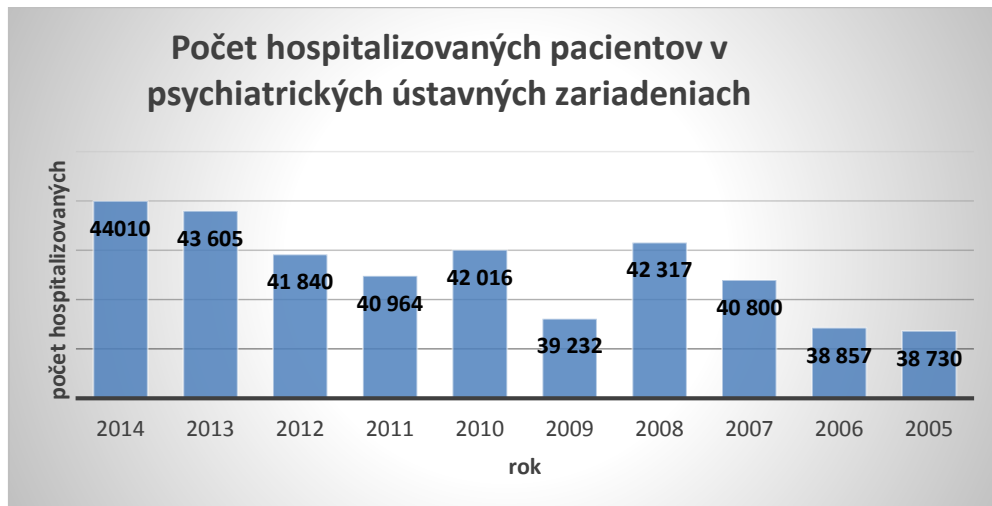
Telefón:

02/59373116
0918 709 790

E-mail:

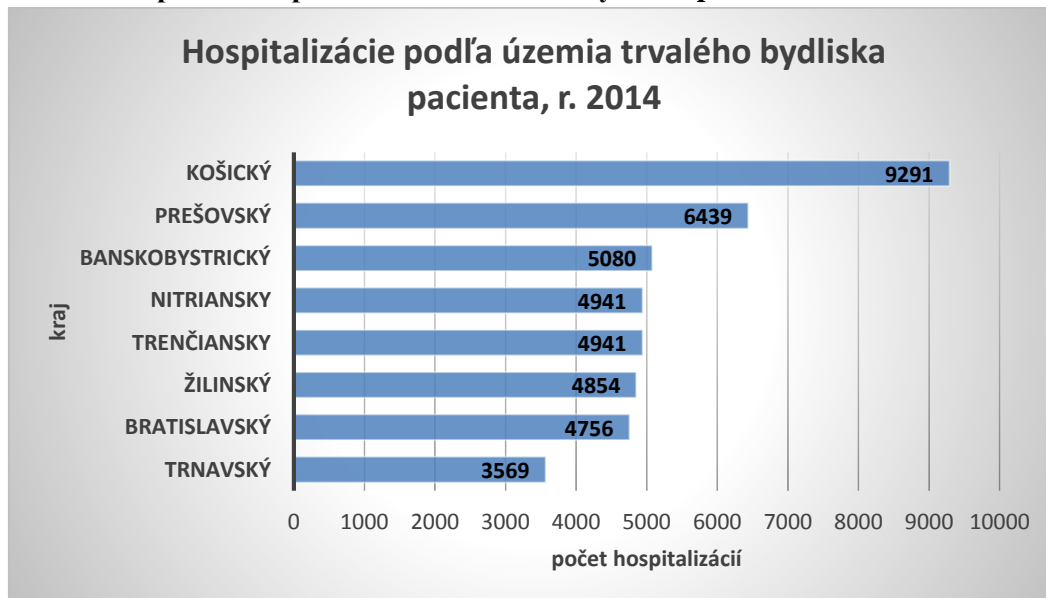
peter.bubla@health.gov.sk
www.health.gov.sk
www.nczisk.sk

Graf 1: Počet hospitalizovaných pacientov v psychiatrických zdravotníckych zariadeniach, rok 2014

Zdroj: Štatistické hlásenie o pacientovi v ústavnej psychiatrickej starostlivosti ZS (MZ SR) 1-12.

Graf 2: Hospitalizácie podľa územia trvalého bydliska pacienta

Zdroj: Štatistické hlásenie o pacientovi v ústavnej psychiatrickej starostlivosti ZS (MZ SR) 1-12.

Kontakt:

Peter Bubla
Komunikačný odbor
Ministerstvo zdravotníctva SR

Telefón:

02/59373116
0918 709 790

E-mail:

peter.bubla@health.gov.sk
www.health.gov.sk
www.nczisk.sk